

SELVEVALUERING

Å FORSKE PÅ EGEN ARBEIDSPASS
-
UTFORDRINGER OG MULIGHETER

Sindre Vinje, Seniorrådgiver

Folkehøgskoleforbundet

Oslo 16.02.2018

HVORFOR FORSKE I EGEN PRAKSIS?

§2h. Skolen skal utarbeide prosedyre for selvevaluering og kvalitetsutvikling som sikrer de tilsatte og elever medvirkning. Det skal utarbeides en årlig selvevalueringsrapport som skal være offentlig tilgjengelig.

Forskrift til Folkehøgskoleloven og selvevalueringsrapporten:

§ 14. Kvalitetsutvikling

Hver skole skal utarbeide dokumentasjon som klargjør og definerer *skolens verdigrunnlag og målsetting*. Dokumentasjonen skal også omfatte prosedyre for *selvevaluering*, *kvalitetssikring* og *kvalitetsutvikling*.

Skolen utarbeider hvert år *selvevalueringsrapport*. Rapporten sendes innen 1. juni til departementet.

- Verdigrunnlag og målsetting
- Selvevaluering
- Kvalitetssikring
- Kvalitetsutvikling

HVA STÅR DET OM SELVEVALUERING I TILSKUDDSBREVET TIL SKOLENE?

I tilskuddsbrevet til folkehøgskoler for 2017 står det:

”Gjennom selvevaluering skal skolene etablere rutiner for kritisk å vurdere egen virksomhet, identifisere områder for forbedring, sette inn ressurser for å oppnå forbedringer, og vurdere de resultatene man oppnår”

I tilskuddsbrevet er det også definert hva rapporten skal inneholde:

- A. *Omtale av skolens verdigrunnlag og målsetting.*
- B. *Omtale av skolens prosedyre for selvevaluering, kvalitetssikring og kvalitetsutvikling.*
- C. *Ansattes medvirkning.*
- D. *Elevenes medvirkning.*
- E. *Rapporten må identifisere de funn som er gjort gjennom selvevalueringen, og gi informasjon om hvordan skolen vil følge opp funnene.*

Tilskuddsbrev

HVA ER EN SELVEVALUERING?

- Skolens evaluering av sitt **eget arbeid**
- Elever og ansatte skal **medvirke** i denne evalueringen (på hvilken måte skal elever og ansatte medvirke?)
- **Hva** skal vi evaluere? (hvilke deler av skolens arbeid har vi i fokus?)
- **Hvordan** skal vi evaluere? (metoder, maler etc.)
- **Hva** betyr begrepene kvalitetssikring og kvalitetsutvikling?

FORSLAG TIL GENERELL PROSEDYRE FOR SELVEVALUERING (V/ODD HADDAL)

Skolene har utviklet sine egne prosedyrer for prosessen på skolen og for rapporten. Her er et forslag til prosedyre og verktøy som ble utviklet av flere skoler i fellesskap. Bruk de punktene som passer i skolens opplegg.

1. Begynn rapporten med en kort oppsummering av året
2. Klargjør skolens verdigrunnlag og målsettinger
3. Lag en gjennomgang av skolens daglige arbeid (kvalitetssikring)
4. Velg tema for eventuelt «dypdykk» i (én eller to av) skolens aktiviteter eller prosjekter (kvalitetsutvikling)
5. Utnevnt de ansvarlige for prosessen og bestem hvem som skal delta (medvirkning)
6. Bestem (del)mål for temaet
7. Bestem hvilken hvilke verktøy som bør brukes
8. Samle inn opplysninger (data)
9. Lag en sammenfatning og pek på interessante trekk i dataene (analyse)
10. Skriv hva dere tror opplysningene betyr (tolkning, refleksjon)
11. Skriv om analyse og tolkning til ”vi kan bli bedre”-setninger og ”vi er gode til”-setninger
12. Fortell hva skolen har tenkt å gjøre (tiltak)
13. Fortell hvilke resultater tidligere (fjorårets) tiltak førte til

KVALITETSSIKRING OG KVALITETSUTVIKLING

- **Kvalitetssikring:**

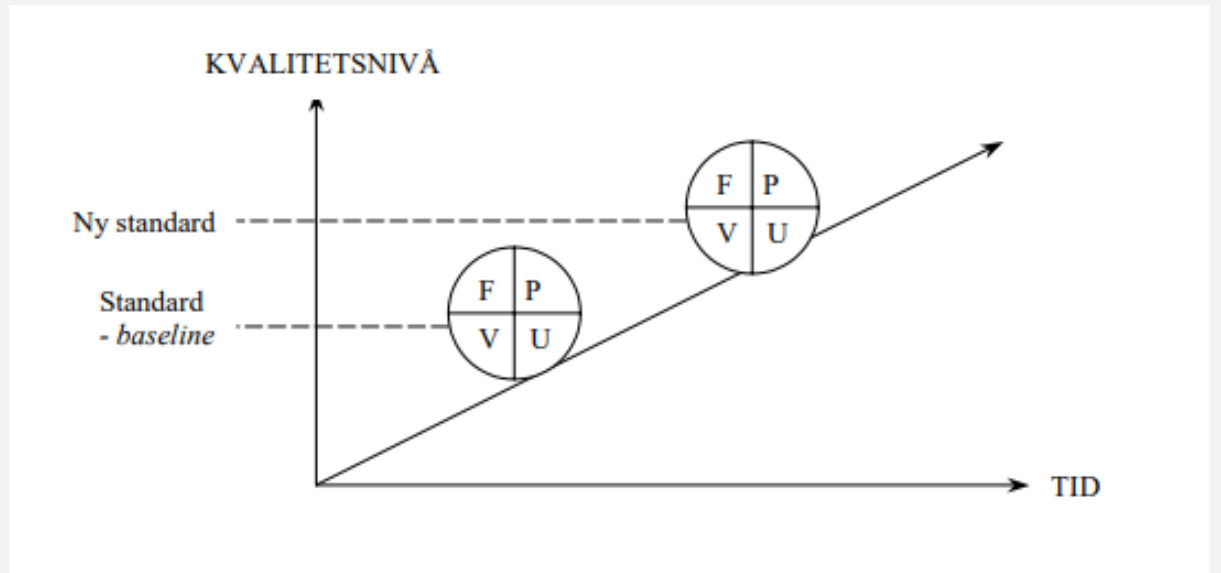
planlagte og systematiske aktiviteter som gjøres for å oppnå at et produkt eller en tjeneste vil oppfylle kravene til kvalitet (snl.no)

- **Kvalitetsutvikling:**

Kontinuerlig forbedring

Planlegge (P), utføre (U), vurdere (V) og forbedre (F)

W. Edwards Deming

Å FORSKE PÅ
EGEN
ARBEIDSPASS

- Et spennende og utfordrende fagfelt
- Et «Buzzord» innen skoleutvikling.
Skoleutvikling nedenfra og forankret.
- Å forske på egen arbeidsplass/ i egen praksis:
 - Cato Wadel – Feltarbeid i egen kultur
 - Katrine Fangen - deltagende observasjon
 - Gunvor Løkken – Levd observasjon

Sindre Vinje
sindrevinje@gmail.com
tlf. +47 90 60 99 79

Levd observasjon

En vitenskapsteoretisk kommentar
til observasjon som forskningsmetode

GUNVOR LØKKEN

1-15
289,00

CAPPELEN DAMM
AKADEMISK

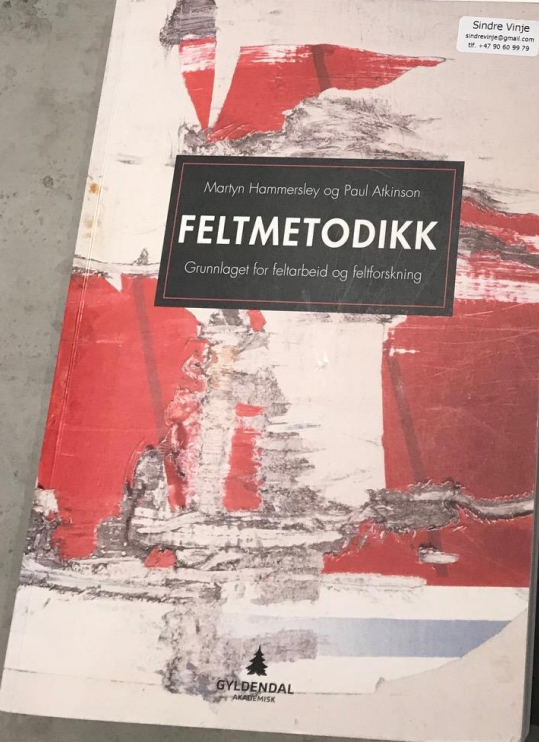
KATRINE FANGEN

Deltagende observasjon

2. utgave

05-12
409,00

FAGBOKFORLAGET

Sindre Vinje
sindrevinje@gmail.com
tlf. +47 90 60 99 79

Maryn Hammersley og Paul Atkinson

FELTMETODIKK

Grunnlaget for feltarbeid og feltforskning

GYLDENDAL
AKADEMISK

Sindre Vinje
sindrevinje@gmail.com
tlf. +47 90 60 99 79

CATO WADEL

FELTARBEID I EGEN KULTUR

REVIDERT AV CARL CATO WADEL OG OTTO LAURITS FUGLESTAD

CAPPELEN DAMM
AKADEMISK

FELTARBEID I EGEN PRAKSIS

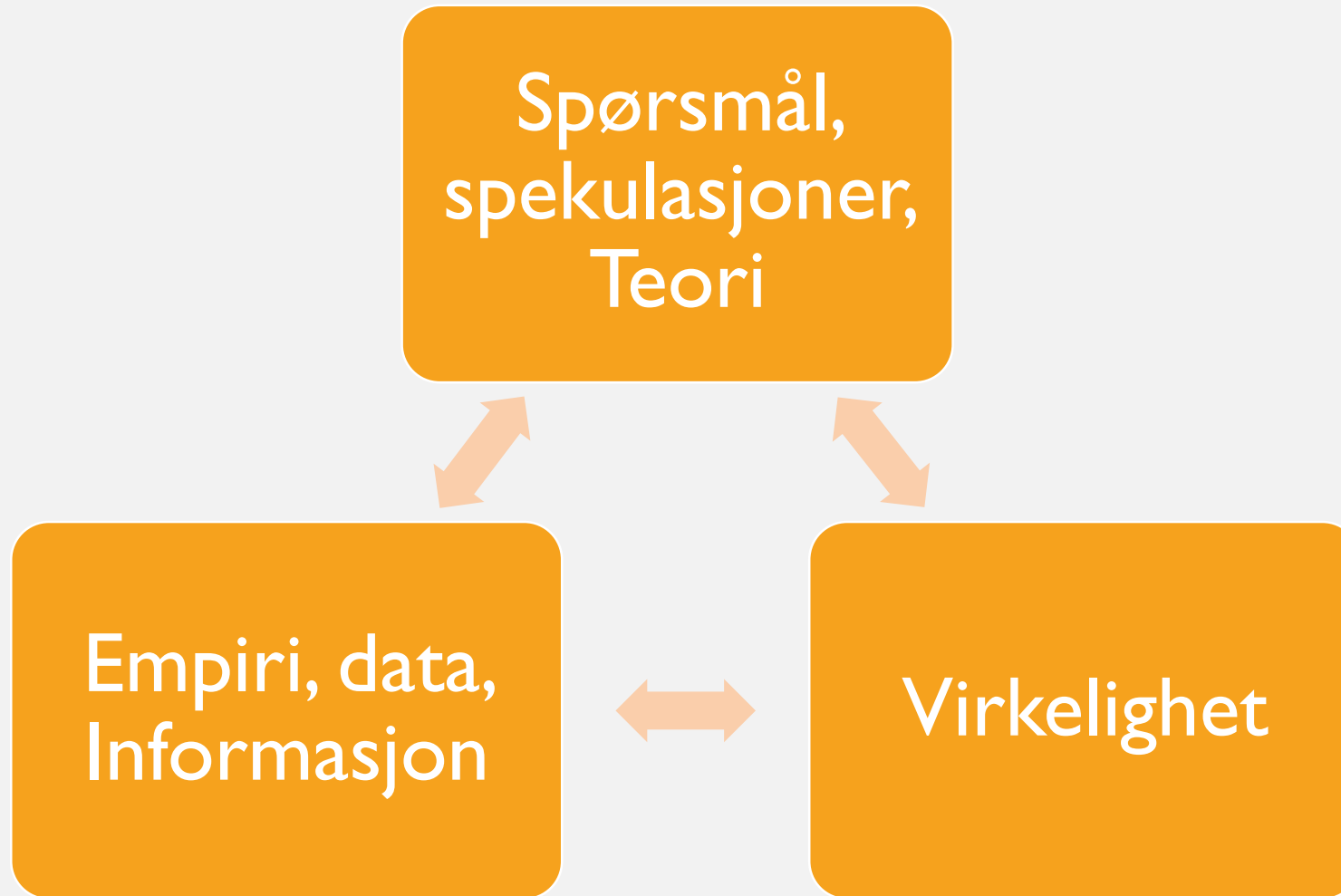
UTFORDRINGER

- Relasjoner til ansatte og elever
- Lojalitet til ansatte og arbeidsplass vs. eksterne krav til resultater
- Kan være etiske utfordringer
- Oppdage egen kultur fra et «utenfra» perspektiv
- Utvalg og metode → gjør vi «grep» for å få «ønsket resultat» – kjenner elever, ansatte, organisasjon og kultur
- Fortolkning
- Nærhet og distanse

MULIGHETER

- Kan språket og kulturen
- Arsenal av gjensidig «felleskunnskap»
- Vet selv hvor «skoen trykker»
- Nærhet til folk og kultur
- Fortolkning
- Nærhet og distanse

HVORDAN GJØRE UNDERSØKELSER

HENSIKTEN MED UNDERSØKELSER

UTVIKLE KUNNSKAP OM VIRKELIGHETEN

Tre hovedtyper:

- **Beskrivelse.** Gjennom undersøkelsen få mer innsikt i hvordan et fenomen ser ut. Eks. beskrive arbeidsmiljøet for elever, hvordan barnehagelærere oppfatter innholdet i begrepet inkludering
- **Forklaring.** Hensikten her er å forklare hvorfor noe skjedde, hvorfor et fenomen oppsto. Eks. Hvorfor er det så mye motstand mot ...? Hva er årsakene til at så mange slutter på x barnehage/skole? Hensikten er m.a.o. å si noe om årsak og virkning
- **Prediksjon.** Kunne forutsi noe om hva som kommer til å hende i framtiden. I samfunnsvitenskapen er en forsiktig med å komme med prediktive utsagn. «Under slike forhold er det en viss sannsynlighet for at kommer til å skje.

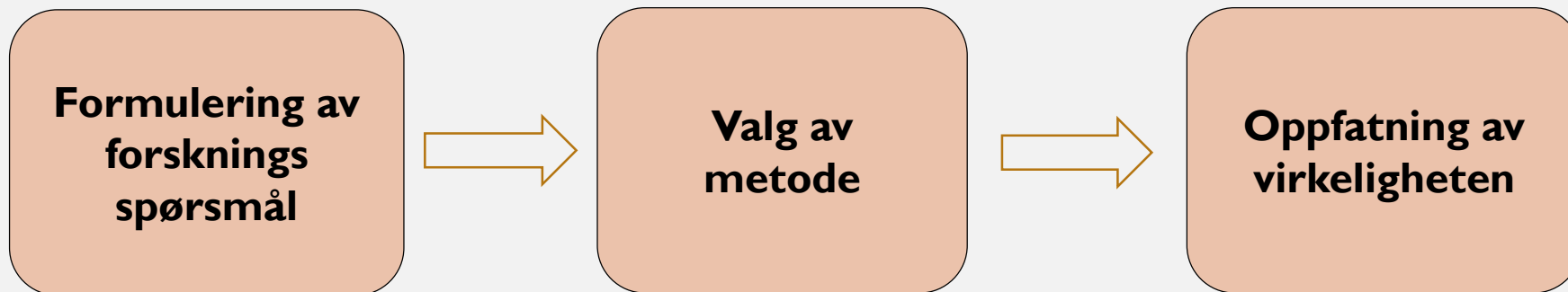
METODE – EN PRAGMATISK TILNÆRMING

- Sammenhengen mellom metode og virkelighet kan vise seg på to ulike måter:
 - I. Forskerens **oppfatninger av hvordan virkeligheten faktisk er**, vil ha betydning for hva slags forskningsspørsmål som stilles, og dermed hva slags metode som vurderes som best.
 - Eks. En forsker som antar at mennesker opptrer rasjonelt, vil formulere forskningsspørsmål som fokuserer på rasjonalitet, (Eks. Hvor mye er en villig til å betale for å ta buss i stedet for å kjøre bil) for så å finne en metode til å belyse spørsmålet

2. Forskerens **formulering av forskningsspørsmål** og valg av metode vil forme hva slags informasjon som samles inn, noe som vil bestemme hvordan virkeligheten framstår.

- Eks. Hvor viktig er arbeidsmiljøet for å forklare sykefravær i barnehagen? Når det fokuseres på noe, vil forskeren, bevisst eller ubevisst bare se en del av virkeligheten

VI KAN STILLE
TRE TYPER
SPØRSMÅL

Konstaterende

søker å klargjøre hvordan og hvorfor noe er som det er, har endret seg eller holdt seg stabilt

Vurderende

vurdere om handlinger og forhold er som de burde være

Konstruktivt

ikke bare bidra til forståelse, men også forbedring

Endringshjulet, Vinje 2014

Forske på egen arbeidsplass

Jobber du ved samme institusjon som du ønsker å rekruttere informanter fra? I så fall er det flere forhold du bør være bevisst på:

- Det kan oppleves vanskelig å si nei til å delta dersom du har et profesjonelt forhold til potensielle deltakere i prosjektet (for eksempel i rollen som behandler, saksbehandler, leder, kollega osv.). Dette kan løses på ulike måter, for eksempel ved å la ledelsen/kollegaer ta kontakt på dine vegne, samt ved å understreke frivilligheten av å delta. Alternativt kan du hente informanter fra institusjoner/avdelinger du ikke har noen tilknytning til via arbeidet ditt.
- Du kan ikke behandle personopplysninger i ditt forskningsprosjekt hentet fra journaler/saksmapper/notater/referater/vedtak uten å innhente samtykke fra dem som omtales i dokumentene (eventuelt dispensasjon fra taushetsplikten), selv om du som arbeidstaker kjenner til disse opplysningene fra før.
- Som forsker kan man kun innhente opplysninger som er relevante for forskningsformålet.
- Opplysninger som kommer frem i forbindelse med forskning kan ikke uten videre overføres til journal/saksmappen/behandlingen. Forsker har også taushetsplikt, og det er viktig å være klar over at denne taushetsplikten ikke er ensbetydende/sammenfallende med den taushetsplikt man har i kraft av sitt yrke/sin stilling.